

Rapport fra fjerning av kjempespringfrø i Dalabekken, Hå kommune 2021

Bakgrunn

Kjempespringfrø, *impatiens glandulifera*, er en fremmed pante i norsk flora, klassifisert som SE i Artsdatabankens fremmedartsliste 2018. SE betyr at planten scorer høyt både på invasjonspotensiale og på potensiale til å skade lokal natur. Kjempespringfrø er også på «forbudslisten», det vil si listen over 28 arter som det er forbudt å omsette eller spre.

NATUREco har de tre siste årene jobbet med å fjerne kjempespringfrø fra Hå-elva. Forekomsten er dermed redusert betraktelig og forventes å være bekjempet i og langs elven om et par år.

Hå kommune ble kjent med kjempespringfrø i Dalabekken i forbindelse med kartlegging/restaurering av bekken. Kommunen kontaktet NATUREco for befaring, og dette førte til en avtale om å fjerne plantene i sommer.

FOTO: VED BEFARING MED KOMMUNEN I MIDTEN AV JUNI PÅVISTE VI EN REKKE UNGE KJEMPESPRINGFRØPLANTER LANGS BEKKEN DER VI MØTTES

Gjennomføring og resultater

Fra juni til ut september har NATUREco oppsøkt Dalabekken 6 ganger. Totalt har vi utført 9 dagsverk i oppdraget.

Den første gangen vi oppsøkte bekken, gikk vi langs hele bekken fra utløpet i Hå-elva og opp til starten et stykke overfor Nærbø. Formålet var å kartlegge forekomsten, og selvfølgelig å luke alle plantene som var kommet opp på denne tiden.

Vi luket i underkant av 1000 planter totalt. Vi fant planter fra nær utløpet til Hå-elva og cirka opp til gamle Nærbø kirke. Lenger opp i bekken enn dette har vi ikke funnet kjempespringfrø. Det var to større forekomster, nemlig et stykke opp fra utløpet til Hå-elva og deretter i svingen hvor veien krysser bekken. Resten var enkeltplanter, en her og en der. Se illustrasjon siste side. I slutten av juni er plantene unge og har enda ikke kommet i blomst, men de er lette å luke og det er ingen risiko for frøspredning på dette stadiet.

BEGGE FOTO VISER KJEMPESPRINGFRØ I DALABEKKEN. VI SAMLER PLANTENE I SEKKER OG LEVERER DISSE TIL IVAR/AVFALLSMOTTAK

Ved de neste besøkene har vi konsentrert oss om det partiet som allerede hadde planter. Kjempespringfrø er ettårig og formerer seg kun med frø, og frøene spirer gjennom hele sommersesongen. Det vil si at det stadig spirer nye planter, og vi luket planter ved alle besøk langs bekken. Alle planter ble luket før frøspredning.

Frøene til kjempespringfrø har en levetid på 3-5 år i jorden (frøbank), slik at en må forvente at det kommer nye planter de tre-fire neste årene. For å oppnå full bekjempelse er det avgjørende

å følge opp arbeidet med å luke disse helt frem til det ikke påvises nye planter en eller to sesonger etter siste funn.

Det er også viktig å kartlegge eventuelle flere forekomster i kommunen/omgivelsene.

Det har vært fortalt om kjempespringfrø i Fugleparken på Nærbø. Vi var en tur innom der for å undersøke saken for to år siden, uten å finne noe, men det er ikke utenkelig at det eksisterer kjempespringfrø i nærområdene til parken.

Det er også viktig å informere innbyggerne om hvordan fremmede skadelige arter blir spredt, og at planteavfall fra fremmede arter skal håndteres som spesialavfall.

Sommerens registreringer legger vi inn i artskart i vinter.

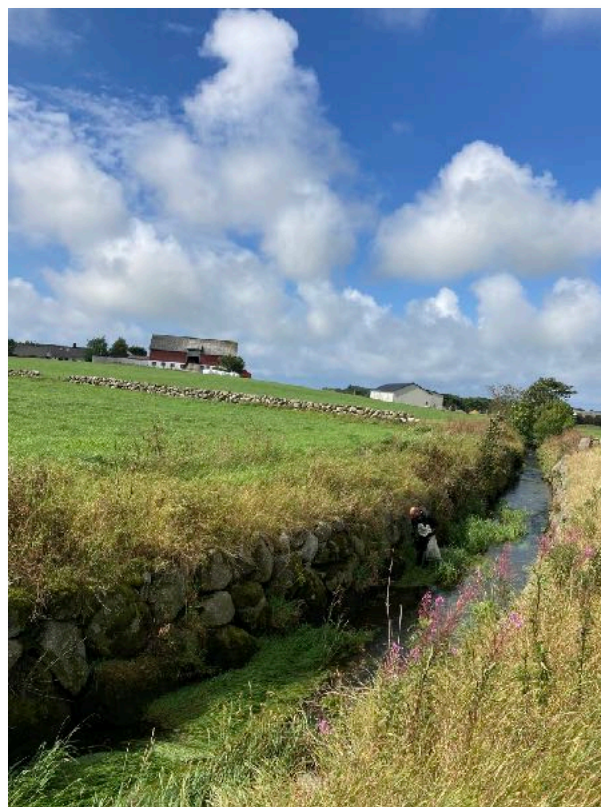
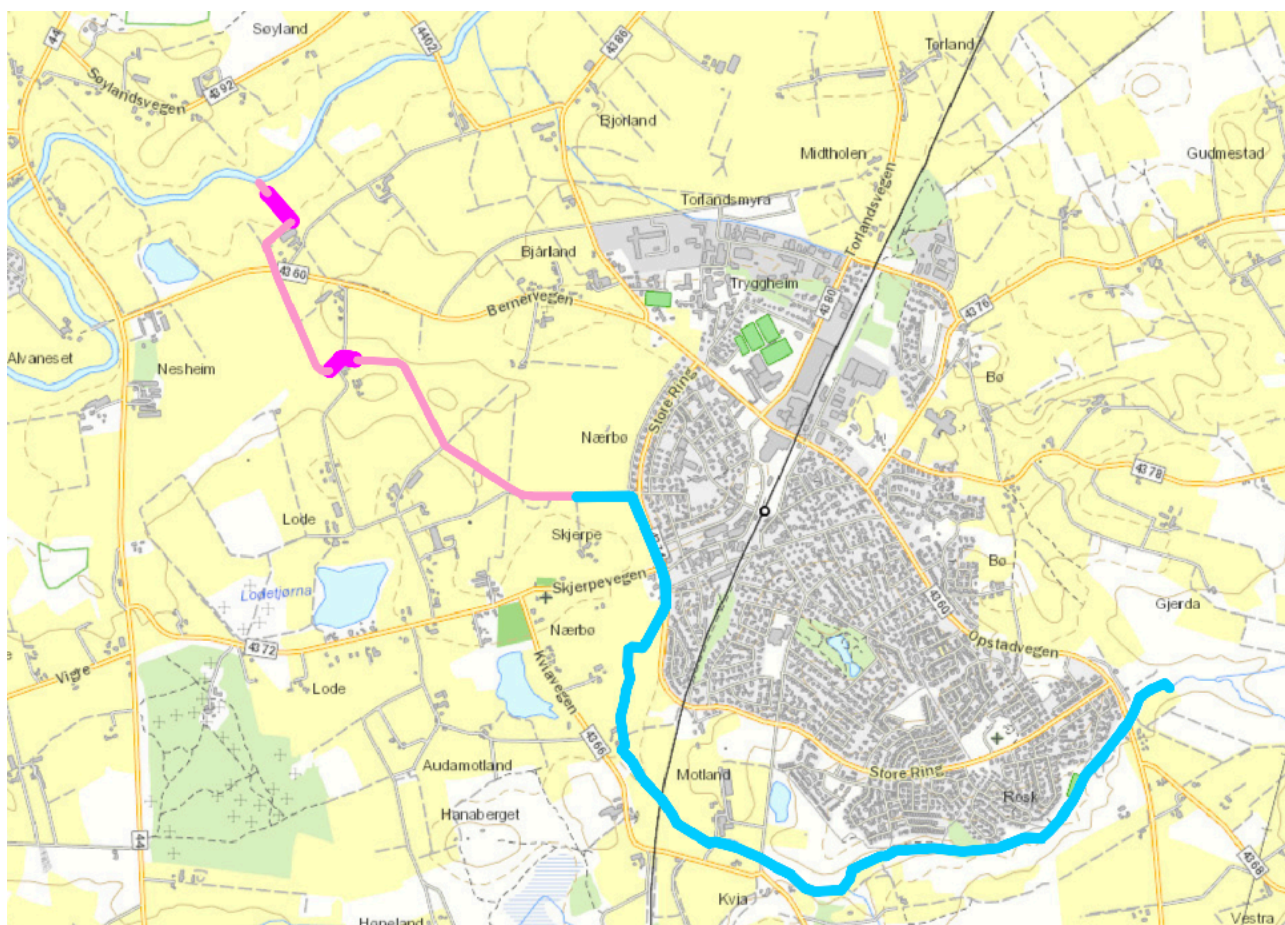

FOTO: FUNN AV KJEMPESPRINGFRØ LITT LENGRE OPPE I BEKKEN

ILLUSTRASJON: MØRK ROSA: MYE PLANTER, LYS ROSA: ENKELTPANTER JEVNT LANGS BEKKEN, BLÅ STREK: BEFART MEN IKKE FUNNET PLANTER

Referanser:

Alle lenker er riktige per 26. november 2021.

Artsdatabanken, om kjempespringfrø: <https://artsdatabanken.no/taxon/Impatiens%20glandulifera/101761>

Artsdatabanken, fremmedartslisten 2018: <https://artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

Miljødirektoratet, forbudslisten 2021: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m777/m777.pdf>

FAGUS, bekjemping av kjempespringfrø: <https://fagus.no/wp-content/uploads/2017/08/2009-bekjempelse-av-kjempespringfro.pdf>

Miljødirektoratet, om håndtering av planteavfall: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/fremmede-arter/unnga-spredning-av-fremmede-arter-fra-hagen-din/>

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/-25139,6534045/9/background/openStreetMap/filter/%7B%22TaxonIds%22%3A%5B133820%5D%2C%22AreaIds%22%3A%5B2187%5D%2C%22IncludeSubTaxonIds%22%3Atrue%2C%22Found%22%3A%5B2%5D%2C%22NotRecovered%22%3A%5B2%5D%2C%22Style%22%3A1%7D>

FOTO FRA ANDRE PROSJEKT VISER: UNGE KJEMPESPRINGFRØPLANTER, SMÅ PLANTER SOM VOKSER PÅ UVANLIGE STEDER (I TØRR GRUS) OG UTSNITT AV VOKSEN PLANTE MED FRØ